

מסורת הש"ס

(א) [פי' חסד] בנדרים. (ב) דריש מפרשין. (ג) מפרשין. (ד) זיל שקל טיעא. (ה) עירובין. (ו) זיל פליגי. (ז) ש"ס. (ח) זיל פליגי. (ט) מפרשין. (י) מפרשין. (יא) מפרשין. (יב) מפרשין. (יג) מפרשין. (יד) מפרשין. (טו) מפרשין. (טז) מפרשין. (יז) מפרשין. (יח) מפרשין. (יט) מפרשין. (כ) מפרשין. (כא) מפרשין. (כב) מפרשין. (כג) מפרשין. (כד) מפרשין. (כה) מפרשין. (כו) מפרשין. (כז) מפרשין. (כח) מפרשין. (כט) מפרשין. (ל) מפרשין.

הגהות הב"ח

(א) ב"ח. (ב) ב"ח. (ג) ב"ח. (ד) ב"ח. (ה) ב"ח. (ו) ב"ח. (ז) ב"ח. (ח) ב"ח. (ט) ב"ח. (י) ב"ח. (יא) ב"ח. (יב) ב"ח. (יג) ב"ח. (יד) ב"ח. (טו) ב"ח. (טז) ב"ח. (יז) ב"ח. (יח) ב"ח. (יט) ב"ח. (כ) ב"ח. (כא) ב"ח. (כב) ב"ח. (כג) ב"ח. (כד) ב"ח. (כה) ב"ח. (כו) ב"ח. (כז) ב"ח. (כח) ב"ח. (כט) ב"ח. (ל) ב"ח.

לענין רש"י

שפי"ש [שפי"ש].
סוכה על גבו.

מוסף רש"י

בבלי. דקדק. מקום שנתגלו לשם פתח קרן (מנהרין). (א) ב"ח. (ב) ב"ח. (ג) ב"ח. (ד) ב"ח. (ה) ב"ח. (ו) ב"ח. (ז) ב"ח. (ח) ב"ח. (ט) ב"ח. (י) ב"ח. (יא) ב"ח. (יב) ב"ח. (יג) ב"ח. (יד) ב"ח. (טו) ב"ח. (טז) ב"ח. (יז) ב"ח. (יח) ב"ח. (יט) ב"ח. (כ) ב"ח. (כא) ב"ח. (כב) ב"ח. (כג) ב"ח. (כד) ב"ח. (כה) ב"ח. (כו) ב"ח. (כז) ב"ח. (כח) ב"ח. (כט) ב"ח. (ל) ב"ח.

המוכר את הספינה פרק חמישי בבא בתרא

עד.

רבינו גרשום

ספי. נקט: חרא קרא דתכלתא. מן טלית שלום שהיו שוכני בתים. כל אבא חזרא. כלומר לרבה דיי קרין אבא חזמר. כיון שקורין לרבינו אבינא: ספי. שטות: למא אומרים שלש. אמר רב להניא ראה מפרק התכלת (מנחות דף טז.) ראה שמואל כלי קופסא חייבין נזירות ומוזה שמואל בזון כשעשאו לנדרו פירוש למכריהם והיה שעתא דהו' רמינן להו וכן יש בגמרא למה נסמכה פרשת מקושש לפרשת נזירות לומר לך שהמחייב נזירות וקשה דלמירין בפרק מי שמתו (נדרים דף יח.) רבי חי'א ורבי יונתן הו' קא שקלי ואולי בפתח הקצרות הו' שדא מלימיה דרבי יונתן אקבידא ח'ל רבי חי'א דלי כנפך שלא יאמרו למחר בלא אלאט ועשיו מפרשין אותו ולי יש למחש' צי'ת מל' מפרשין אותו דלמ' דקמ'ר וי'ל דלע'ג דיש להן צי'ת מ"מ מפרשין אותם שמרין עמ'ן שון חייבין והמחייב שפירשין דלמ'ר (שם דף ג.) כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המורה לצי'ת עולה מ"ר המנהג שנהגים להסיר צי'ת מטליתות של מחייב ואר'ת שמע' מוקי' לוי'ר לפי שצי'ת עדות הוא שקיים כל המורה לצי'ת עולה מ"ר ומ' מוטין וה' קשרים הרי תרי'ג ועשיו שאין חשיו'ן כל כך הרי הוא כאלו מעיד עדות שקר והי' דרשין במדרש ועשו להם צי'ת לזו'תם לדור חס ואורי' דבימייהם היו כולן מקיימין מצות צי'ת לפי שה' לכולן טליתות של ד' כנפות ולכן היו עושין להן אף במותו אכל עתה שאין לכולן בחי'ין אלא לעשות במותו אפי' מי שהיה לו בחי'ו שלא לצי'ת את מי שאין לו ועשיו זה מצו' בפרק חמ'ר דנדה (דף טז.) ב"ח. (ב) ב"ח. (ג) ב"ח. (ד) ב"ח. (ה) ב"ח. (ו) ב"ח. (ז) ב"ח. (ח) ב"ח. (ט) ב"ח. (י) ב"ח. (יא) ב"ח. (יב) ב"ח. (יג) ב"ח. (יד) ב"ח. (טו) ב"ח. (טז) ב"ח. (יז) ב"ח. (יח) ב"ח. (יט) ב"ח. (כ) ב"ח. (כא) ב"ח. (כב) ב"ח. (כג) ב"ח. (כד) ב"ח. (כה) ב"ח. (כו) ב"ח. (כז) ב"ח. (כח) ב"ח. (כט) ב"ח. (ל) ב"ח.

(א) לפי שם גרשום ארבע נחין ארבע ומשולש ארבע נחין

וג' אפרקיד. מכל' אר'ת דאפרקיד פניו למעלה ולא כמו שפירש ר"ת בנדה (דף יד.) ושם ד"ה אפרקיד) ובנדרים (דף יג.) פניו למטה דלם כן לא היה יכול טיעא לרכוב חומי ברכיהם:

פסקי חרא קרא דתכלתא. משמע הכל שם צי'ת למחש' ויש לדחות שהיו נכנסין מחייב בקבר דלמ'ר במדרש שכל ערב נעשה נזיר היו הולכין כשהן חיים לתוך קבריהם והיה בת קול יוצאת ואומרת הנדלו מחיים מן הממס אכל יש להניא ראה מפרק התכלת (מנחות דף טז.) ראה שמואל כלי קופסא חייבין נזירות ומוזה שמואל בזון כשעשאו לנדרו פירוש למכריהם והיה שעתא דהו' רמינן להו וכן יש בגמרא למה נסמכה פרשת מקושש לפרשת נזירות לומר לך שהמחייב נזירות וקשה דלמירין בפרק מי שמתו (נדרים דף יח.) רבי חי'א ורבי יונתן הו' קא שקלי ואולי בפתח הקצרות הו' שדא מלימיה דרבי יונתן אקבידא ח'ל רבי חי'א דלי כנפך שלא יאמרו למחר בלא אלאט ועשיו מפרשין אותו ולי יש למחש' צי'ת מל' מפרשין אותו דלמ' דקמ'ר וי'ל דלע'ג דיש להן צי'ת מ"מ מפרשין אותם שמרין עמ'ן שון חייבין והמחייב שפירשין דלמ'ר (שם דף ג.) כיון שמת אדם נעשה חפשי מן המורה לצי'ת עולה מ"ר המנהג שנהגים להסיר צי'ת מטליתות של מחייב ואר'ת שמע' מוקי' לוי'ר לפי שצי'ת עדות הוא שקיים כל המורה לצי'ת עולה מ"ר ומ' מוטין וה' קשרים הרי תרי'ג ועשיו שאין חשיו'ן כל כך הרי הוא כאלו מעיד עדות שקר והי' דרשין במדרש ועשו להם צי'ת לזו'תם לדור חס ואורי' דבימייהם היו כולן מקיימין מצות צי'ת לפי שה' לכולן טליתות של ד' כנפות ולכן היו עושין להן אף במותו אכל עתה שאין לכולן בחי'ין אלא לעשות במותו אפי' מי שהיה לו בחי'ו שלא לצי'ת את מי שאין לו ועשיו זה מצו' בפרק חמ'ר דנדה (דף טז.) ב"ח. (ב) ב"ח. (ג) ב"ח. (ד) ב"ח. (ה) ב"ח. (ו) ב"ח. (ז) ב"ח. (ח) ב"ח. (ט) ב"ח. (י) ב"ח. (יא) ב"ח. (יב) ב"ח. (יג) ב"ח. (יד) ב"ח. (טו) ב"ח. (טז) ב"ח. (יז) ב"ח. (יח) ב"ח. (יט) ב"ח. (כ) ב"ח. (כא) ב"ח. (כב) ב"ח. (כג) ב"ח. (כד) ב"ח. (כה) ב"ח. (כו) ב"ח. (כז) ב"ח. (כח) ב"ח. (כט) ב"ח. (ל) ב"ח.

יסי'ר לו הצי'ת במותו נמ'ל שלעמיד יעמוד בלא צי'ת והמדרש נמי אמי כשמואל והיה דלקמן ית'ה בת קול ואמרה דבימיה דרבי חנינא בן דוסא עמידה למי'דא בה תכלת לנדיקוס לעמיד ללא אחי'א נמי כשמואל ועוד דאמר ר"י דהי' פירוש דהיה שעתא דהו' רמינן להו וכן נהגים בל'ך אשכנז להסי' צי'ת בטלית של מת שיהא ניכר שקיים מצות צי'ת ומי'ר מסקי'ן: ועבשיו שנשבעת' מי סיפר א'י. ומי'ה דלמ'ר אין הקדוש ברוך הוא מיפר בעמ'ל דהא מסקי'ן במסכת חגיגה (דף י.) נדרים ש' להן הפרה מדכתיב אשר נשבעתי וחרשתי אלמ'א שהוא מיפר בעמ'ל ומהא קשה דהי'ך מיפר לעמ'ל והאמרי'ן בפרק אלו נדרים (שם דף ג.) גזי' ההוא קר'ר דשר' לנפשי'ה לא שר' לנפשי'ה ממש אלא כלומר אשכנז פיתח' לנפשי'ה אכל רצון שר' ליה: שמו'ע

וג' אפרקיד. שהיו שוכני' בנדרים כשמו' יין: אפרקיד. פניו למעלה. שפי"ש בלע"ז: ועי'ל טיעא חומי ברכיה כו'. כלומר ראיתי טיעא שהיה מהלך חמ'ר בכרי המ'ת רוכב על הגמ'ל וזוממו כדו ולא היה נוגע בו בנדרים. ולי'ל לפרש' דגו'נה הנדרים כשעו'ר שיכול טיעא ללכת חמ'ר בכרי המ'ת וזוממו כדו ולא היה נוגע בו דלי' שיעור' קמ'ר ולא ממש חו'ל מעשה הכי הו'ל' לממר ועי'ל פרש' חומי ברכיה כו' אי נמי ועי'ל בגמ' (א) שקלי (א) קרנא. כנף העלית להצי'ו לפני חכמים ללמוד ממנו דין צי'ת אי כב"ש אי כב"ה דלקמן: ולא הו' מספיקו'ן. בנדרים שהיו רוכבין לא היו יכולין לילך: כל אכל חמ'ר. רבה בר בר חנה היינו רבי אלא בר (א) חנה. וכמו כן רבינא כמו רב אצינא: חמ'ר. כלומר שטות כחמור: סיכסא. שטות כדאמרין בחלק (פסחים דף ק:) ענדקן: סיכסן: למ'ל הלכסא. פסקת ליה משום דנעתי למי'חי אי הלכס כב"ש דפליגי במסכת מנחות (דף מ'א:) דמ'ר כמה חו'ין הוא נותן כ"ש אומרים ארבעה וזי'ת הל' אומרים שלשה וכמה חמ'ר משולש כו': אצינא לך למי'חי חו'ין וחוליו'ס. מקמי' דמיהר'יה ומי'חי ומי'חי לן: חוליו'ס. שלשה חו'ין גזי' קרי חוליו'ס כמסכת מנחות (שם.) שנסבעתי' מן הגלות כדכתיב קר'א טובא בנדי'ס: והוא. רבה בר בר חנה סבר דלמ'א שנועמ'ל דמנו'ל (א) דכתיב אשר נשבעתי מעבור מי נח וגו' (ויש'ה נד) אותם שנועם היה רוצה להסיר ויחריב את העולם כמנו'ל ולפי'ך לא רצה להסיר: ורנ'ן. דקרו ליה סיכסא חמ'ר א"כ לא היה ליה לממר אי' לא אלא משום דכלל נדרים לו נר' ויש'ה (א) ב"ח. (ב) ב"ח. (ג) ב"ח. (ד) ב"ח. (ה) ב"ח. (ו) ב"ח. (ז) ב"ח. (ח) ב"ח. (ט) ב"ח. (י) ב"ח. (יא) ב"ח. (יב) ב"ח. (יג) ב"ח. (יד) ב"ח. (טו) ב"ח. (טז) ב"ח. (יז) ב"ח. (יח) ב"ח. (יט) ב"ח. (כ) ב"ח. (כא) ב"ח. (כב) ב"ח. (כג) ב"ח. (כד) ב"ח. (כה) ב"ח. (כו) ב"ח. (כז) ב"ח. (כח) ב"ח. (כט) ב"ח. (ל) ב"ח.

וג' אפרקיד. שהיו שוכני' בנדרים כשמו' יין: אפרקיד. פניו למעלה. שפי"ש בלע"ז: ועי'ל טיעא חומי ברכיה כו'. כלומר ראיתי טיעא שהיה מהלך חמ'ר בכרי המ'ת רוכב על הגמ'ל וזוממו כדו ולא היה נוגע בו בנדרים. ולי'ל לפרש' דגו'נה הנדרים כשעו'ר שיכול טיעא ללכת חמ'ר בכרי המ'ת וזוממו כדו ולא היה נוגע בו דלי' שיעור' קמ'ר ולא ממש חו'ל מעשה הכי הו'ל' לממר ועי'ל פרש' חומי ברכיה כו' אי נמי ועי'ל בגמ' (א) שקלי (א) קרנא. כנף העלית להצי'ו לפני חכמים ללמוד ממנו דין צי'ת אי כב"ש אי כב"ה דלקמן: ולא הו' מספיקו'ן. בנדרים שהיו רוכבין לא היו יכולין לילך: כל אכל חמ'ר. רבה בר בר חנה היינו רבי אלא בר (א) חנה. וכמו כן רבינא כמו רב אצינא: חמ'ר. כלומר שטות כחמור: סיכסא. שטות כדאמרין בחלק (פסחים דף ק:) ענדקן: סיכסן: למ'ל הלכסא. פסקת ליה משום דנעתי למי'חי אי הלכס כב"ש דפליגי במסכת מנחות (דף מ'א:) דמ'ר כמה חו'ין הוא נותן כ"ש אומרים ארבעה וזי'ת הל' אומרים שלשה וכמה חמ'ר משולש כו': אצינא לך למי'חי חו'ין וחוליו'ס. מקמי' דמיהר'יה ומי'חי ומי'חי לן: חוליו'ס. שלשה חו'ין גזי' קרי חוליו'ס כמסכת מנחות (שם.) שנסבעתי' מן הגלות כדכתיב קר'א טובא בנדי'ס: והוא. רבה בר בר חנה סבר דלמ'א שנועמ'ל דמנו'ל (א) דכתיב אשר נשבעתי מעבור מי נח וגו' (ויש'ה נד) אותם שנועם היה רוצה להסיר ויחריב את העולם כמנו'ל ולפי'ך לא רצה להסיר: ורנ'ן. דקרו ליה סיכסא חמ'ר א"כ לא היה ליה לממר אי' לא אלא משום דכלל נדרים לו נר' ויש'ה (א) ב"ח. (ב) ב"ח. (ג) ב"ח. (ד) ב"ח. (ה) ב"ח. (ו) ב"ח. (ז) ב"ח. (ח) ב"ח. (ט) ב"ח. (י) ב"ח. (יא) ב"ח. (יב) ב"ח. (יג) ב"ח. (יד) ב"ח. (טו) ב"ח. (טז) ב"ח. (יז) ב"ח. (יח) ב"ח. (יט) ב"ח. (כ) ב"ח. (כא) ב"ח. (כב) ב"ח. (כג) ב"ח. (כד) ב"ח. (כה) ב"ח. (כו) ב"ח. (כז) ב"ח. (כח) ב"ח. (כט) ב"ח. (ל) ב"ח.

שאל'נו' הו'ס: פיו'ל דימ'א. שכל מה שיש בי'נשה יש ב'ס חו'ן מן החולדה בשחית' חולין (דף ק'א): דכתי'ס. חופרת ב'ס בקרניה לבקש אחר מונו'תיה: קרעלי'סא. ארנ'ו: דשמי' כרשא. כך שמו: בר

דהיה שעתא דהו' רמינן להו היינו שמשמין בו צי'ת ומסלקים אותו מיד להודיע שקיים מצות צי'ת לפי שהבגד חדש ולא הו'ס בו צי'ת מעולם לר'ך להסי' בו וכן נהגים בל'ך אשכנז להסי' צי'ת בטלית של מת שיהא ניכר שקיים מצות צי'ת ומי'ר מסקי'ן: ועבשיו שנשבעת' מי סיפר א'י. ומי'ה דלמ'ר אין הקדוש ברוך הוא מיפר בעמ'ל דהא מסקי'ן במסכת חגיגה (דף י.) נדרים ש' להן הפרה מדכתיב אשר נשבעתי וחרשתי אלמ'א שהוא מיפר בעמ'ל ומהא קשה דהי'ך מיפר לעמ'ל והאמרי'ן בפרק אלו נדרים (שם דף ג.) גזי' ההוא קר'ר דשר' לנפשי'ה לא שר' לנפשי'ה ממש אלא כלומר אשכנז פיתח' לנפשי'ה אכל רצון שר' ליה: שמו'ע

